

24.05.2019

## TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

### SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Avrupa parlamento heyeti resmi ziyaret için Suriye kuzeyinde....* Avrupalı araştırmacılar ve parlamenterler heyeti Perşembe öğlen iki gün sürecek resmi ziyaret çerçevesinde Suriye'nin doğusu ve kuzeyinde PYD kontrolündeki bölgeye ulaştı. Heyet, ziyaret sırasında PYD yönetiminde yetkililer ile bir araya gelecek. Heyet, Winer Zeitung gazetesinde gazeteci Thomas Sifert'e ek olarak Avrupa parlamentosunda sosyal demokrat kitlesi başkan yardımcısının yardımcısı Rebeka Campell ve Avrupa parlamentosunda Avusturya'yı temsilen Avrupa parlamentosunda sosyal demokrat kitlesi başkan yardımcısı Joseph Faydnehulezer'i kapsıyor. Sosyal demokratlar partisi parlamento kitlesi Avrupa parlamentosunda ikinci en büyük parlamento kitlesi sayılıyor ve 90 milletvekilini kapsıyor. Avrupa heyeti Semalka kapısından gelerek Kamışlı kentinde Suriye doğusu ve kuzeyi yönetiminde dış ilişkiler dairesi eş başkanlığıyla bir araya geldi. Faydnehulezer'i medyaya Avrupa parlamentosunun PYD yönetimini desteklemek için en büyük rolü oynaması gerektiğini açıklayarak parlamento olarak Afrin karşısındaki tutumlarının en güçlü olması gerektiğini ve Türkiye tarafından Afrin'e saldırı düzenlendiğini sırada yeterli rol oynamadıklarını sözlerine ekledi. Avrupalı parlamenter, Avrupa parlamentosunun Suriye doğusu ve kuzeyine yeterli desteği sunma gerekliliğine vurgu yaparak zira bölge evlatlarının tüm insanlık yerine IŞİD ile savaştıklarını belirtti. Kürt yöneticiler Avrupa heyetine bölge gerçekliğini, Suriye doğusu ve kuzeyi PYD yönetim çatısını açıkladılar. Kurtarılmış bölgelerin bölge istikrarını vurmak için İran, Rusya ve rejim tarafından müdahaleler ve Türkiye tarafından tehditler ortamında birçok okul, hastane ve altyapıya ihtiyaç duyduğuna işaret ettiler. Faydnehulezer, ziyaretin amacının Suriye doğusu ve kuzeyi PYD bölgesinde Demokratik proje ve durumları tanımak olduğunu belirtti. Bölge bileşenleri özellikle de terörün püskürtülmesi yolunda büyük fedakarlıklarda bulunan Kürt halkı ile dayanışmasını dile getirdi. Evlatlarının gösterdiği büyük fedakarlıkların meyvesi olarak bölge halkları için daha iyi bir gelecek istedi. Bu bağlamda Avrupalı parlamenter, heyetin PYDk yönetim bölgesine vurgu yapmak, siyasi destek sunmak ve tüm bölge halklarına güvenli yaşam sağlamak için çalışacağına işaret etti.

- *Rıfat Esad'ı uluslararası koalisyon ve SDG'nin yardımıyla Suriye'nin Cumhurbaşkanı yapma hamleleri...* 'stepagency-sy.net' ajansı Demokratik milliyetçi topluluk başkanı Rıfat Esad ve Suriye Demokratik konseyi (SDK)'nde yürütme heyeti başkanı İlham Ahmet arasında Salı gününden bu yana iki taraf arasında ittifak önerisinin kabulü amacıyla yapılan yoğun temasları ifade eden bilgiler elde etti. Özel kaynaklar SDG milisleri sivil işlerinde danışman Rezan Kilo'ya dayandırarak, Rıfat Esad'ın İlham Ahmet ile temasının, kardeşinin oğlu Beşşar Esad'ın onlara sunmadığı ve kendisinin onlara sunduğu karşılığında Kürtleri kendisiyle ittifak yapmaya ikna etmeyi kapsadığını aktardı. Kaynaklar, Rıfat Esad'ın kendisi yada oğlu Rebal'ın yeniden inisiyatifi ele alma yoluyla Beşşar Esad'ın halefi olarak iktidara ulaşmayı arzuladığını, onlara ilk karar ve kararnamenin kendileri (Kürtler) için federasyon olacağını, resmi ve anayasal olarak 'mazlum' Kürt halkının haklarını tanıyacağını, Suriye'de tüm mazlumları savunacağını ve zalimlerin karşısında duracağını sözlerine ekledi. Kaynaklar, Pyd'nin Perşembe

akşam saat 20:00'de Rıfat Esad ile ittifak kararını oylamak için Kamışlı kentinde yapacağı toplantıdan bahsetti.

- *Suriye ile PYD arasında anlaşma: Elektrik santrali hükümete bağlandı...* Suriye'de PYD'nin elindeki Tabka kentindeki Barajda elektrik santrali Suriye genel elektrik santraline bağlandı. Tabka Barajı, Suriye'deki en büyük baraj olma özelliğini taşıyor. Yapılan anlaşmaya göre, yılda 200 megavat elektrik Suriye hükümetine verilecek.

## ABD'İN YENİ SURİYE STRATEJİSİ

ABD'nin 'yeni bir strateji' belgesi, özellikle İran'ın etkisinin ve ABD-Rusya çekişmesinin 'azalmasına' bağlı olarak Suriye'yi bölgesel ve uluslararası çatışmalar için bir savaş alanına dönüştürme politikasını ortaya koyuyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen, Anayasa Komisyonu'nun kurulması, çalışma kurallarına ilişkin anlaşma ve 2254 sayılı kararın uygulanmasına yönelik kapsamlı bir yaklaşım ile Cenevre süreci çerçevesinde siyasi çözüm arayışlarını sürdürürken, uluslararası ve bölgesel aktörler, Suriye savaş arenasında bulunan oyuncular arasındaki stratejik ilişkilerle bağlantılı dış kotalar olgunlaşana kadar siyasi sürecin canlı kalması gerektiğine inanıyor.

Pedersen, 'Astana Garantörleri' Türkiye, Rusya ve İran ile ABD, İngiltere, Fransa ve Arap ülkelerinin yanı sıra daha sonra eklenen Çin'in yer aldığı 'Küçük Grup'u bir araya getirecek yeni bir platform önererek, süreci bunun üzerine inşa etmeye çalıştı. Fakat ABD ile İran arasındaki gerginlik buna engel oldu.

Öte yandan toplam 535 üyeden oluşan ABD Kongresi'nin 400 Demokrat ve Cumhuriyetçi üyesi tarafından Başkan Donald Trump'a Suriye'ye yönelik 'yeni bir stratejiyi' onaylaması için gönderilen mektup, Suriye iç işlerine olan ilginin geri döndüğünü gösterirken, 3 sayfalık mektupta 2254 sayılı karara veya siyasi çözüme herhangi bir atıfta bulunulmadığı dikkat çekti.

Bununla birlikte söz konusu mektupta şu ifadeler yer aldı;

“Suriye çatışması oldukça karmaşık. Muhtemel çözümlerin ideal olmamasıyla birlikte geriye tek seçeneğimiz kalıyor, o da; ABD ve İsrail'in çıkarlarının yanı sıra bölgedeki güvenlik ve istikrara karşı artan tehditleri azaltacak politikaları güçlendirmek için Suriye'de kalmaya devam etmek. Bu strateji, ABD'nin güçlü liderliği ve desteğini gerektiriyor. ABD'nin bölgedeki yakın müttefiklerini terör tehditlerine karşı yalnız bırakmamalıyız.”

### Dört tehdit

ABD Kongresi üyelerinin büyük çoğunluğunun imzaladığı mektupta, Suriye'den gelen hangi tehditlere işaret ediliyor?

### Birinci tehdit: Terör

Mektupta; “Bir hükümet tarafından kontrol edilmeyen alanlar, DEAŞ, El Kaide ve bu ikisine

bağlı diğer gruplar gibi terör örgütlerinin buralara yerleşmesine ve Suriye topraklarının bir kısmını kontrolleri altında tutmalarına izin veriyor. Her ne kadar söz konusu örgütlerin üyelerinin başlıca hedefi Suriye'deki mücadele olsa da Batı'daki hedeflerine, müttefiklerimize, ortaklarımıza ve ABD'ye karşı korkunç terör saldırıları planlamak ve uygulamak için yetenekleri ve isteklerini koruyorlar” ifadeleri yer aldı.

### **İkinci tehdit: İran**

İran rejiminin bölgeyi tehdit eden faaliyetleriyle Ortadoğu'yu istikrarsızlaştırıldığına dikkat çeken ABD Kongresi üyeleri, “İran, bölgedeki müttefiklerimizi tehdit edecek şekilde Suriye’de kalıcı bir askeri varlık oluşturmak için çok çalıştı. Ayrıca Tahran’ın İran’dan (Suriye ve Irak’tan geçerek) Lübnan’a doğrudan bir otoyol inşa etme planı sürüyor. Bu yol, İran’ın Lübnan’da Hizbullah’a ve diğer İran yanlısı milislere silah ve mühimmat temin etmesini kolaylaştıracak. Ayrıca Tahran rejimi, kendi amaçları ve çıkarları için komşu ülkeleri istikrarsızlaştırmaya ve bu ülkelerdeki nüfuzunu artırmaya devam ediyor” ifadelerini kullandılar.

### **Üçüncü tehdit: Rusya**

Mektup, Rusya’nın da İran gibi Suriye’de kalıcı bir askeri varlık sağlamak için Tartus’ta kontrol ettiği deniz üssünün ötesinde bir çalışma yaptığını belirtiyor.

Mektubun Rusya ile ilgili bölümünde şunlar yer alıyor;

“Rusya, Suriye’deki iç savaşın seyrini Rus güçleri ve savaş uçaklarını kullanarak ve Esed rejiminin iktidarda kalmasını sağlamak amacıyla sürdürdüğü diplomatik korumayla Suriye halkı pahasına değiştirebildi. Bununla birlikte Şam’a S-300 gibi gelişmiş silahlar tedarik etmesi, İsrail’in Suriye topraklarından gelen düşmanca eylemlere karşı kendini savunma kabiliyetlerini zorlaştıracaktır. Rusya’nın bölgeyi istikrarsızlaştırıcı rolü İran’ın misyonunu tamamlıyor. Öte yandan Rusya’nın İran güçlerini Suriye’den çıkarma konusunda da pek istekli değil.”

### **Dördüncü tehdit ise: Hizbullah**

Mektupta Hizbullah, İsrail’in güvenliği için en büyük tehdit olarak görülüyor. Hizbullah’ın Lübnan topraklarından İsrail’e yüksek hassasiyetli ve uzun menzilli 100 binden fazla füze fırlattığı ve Irak’ta 5 ABD askerinin öldürülmesinden sorumlu tutulduğu mektupta, şimdi de İsrail ile Suriye arasındaki sınırdaki bir ağ kurmaya çalıştığına işaret edildi.

### **Üç adım**

Başkan Trump’a gönderilen mektupta, Suriye’den gelen 4 tehdit sıralandıktan sonra, 3 adımdan oluşan ‘yeni bir strateji’ çağrısı yapıldı. Söz konusu adımlarla ilgili olarak ise şu ifadeler yer aldı;

Birinci adım;

#### **‘İsrail’in kendini savunma hakkı’**

Ortadoğu’daki son derece değişken durum göz önüne alındığında, İsrail’in kendini savunma hakkını desteklemeye devam etmemizin yanı sıra bölgedeki dostlarımız ve düşmanlarımızın

kimler olduğunu vurgulamamız oldukça önemli. Bununla birlikte, İsrail'in kuzey sınırı boyunca karşı karşıya kaldığı tehditlere karşı kendini savunması için ihtiyaç duyduğu kaynaklara ve malzemelere erişimini sağlamayı amaçlayan ABD ve İsrail arasındaki 10 yıllık mutabakat zaptının uygulaması da çok önemli.

İkinci adım;

### **'Suriye'de İran ve Rusya'ya baskı uygulanması'**

Mektupta, Trump yönetimine öncelikle İran ve Rusya'nın bölgeyi istikrarsızlaştırma faaliyetlerini sınırlandıracak baskıyı uygulamak için ABD'nin müttefikleri ve ortaklarıyla birlikte çalışma 'planı' sunuldu. Bunun için İran'ın Hizbullah'a ve diğer terörist gruplara verdiği desteğin yanı sıra Rusya'nın Beşşar Esed'in 'zalim' rejimine doğrudan verdiği desteği engellemek amacıyla ekonomik ve diplomatik çabaların devam etmesi gerektiği vurgulandı.

Mektup şöyle devam etti;

“Washington'ın müttefikleri ve ortakları arasındaki yoğun koordinasyonlarla gerçekleştirdiği açık ve sürdürülebilir faaliyetleri, ABD'nin bölgedeki güvenlik ve istikrarın bozulmasından faydalananlara yönelik kararlılığı konusunda güçlü ve önemli bir mesaj gönderecektir”

Üçüncü adım ise;

### **'Hizbullah üzerindeki baskının artırılması'**

Mektuba göre Hizbullah için 2015 yılında çıkarılan ve 2018 yılında değişiklikler yapılan Uluslararası Finansmanını Engelleme Yasası'nın tam ve güçlü bir şekilde uygulanmasıyla Hizbullah üzerindeki baskı artırılmalı. Böylece Hizbullah ve fonlarına nezaret edenlere yönelik yaptırımların, Washington ve İsrail'i tehdit etme ve meydan okuma kabiliyetlerini azaltmanın yanı sıra Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) İsrail ile Lübnan sınırında bulunan silah ve tüneller hakkında araştırma ve rapor verme görevini yerine getirmesi için BM Geçici Görev Gücü'ne (UNIFIL) baskı yapması amaçlanıyor.

### **10 basamak**

Batılı diplomatik kaynaklara göre şu an ABD yönetimi tarafından kabul edilen plan, 'Suriye halkına ve komşularının özlemlerine yönelik yeni bir politika ile yeni bir rejime ulaşmayı' hedefleyen 10 basamak içeriyor.

Söz konusu basamaklar ise şöyle;

**1 - ABD'nin geri çekilmesi ve asker sayısının azalmasından kaynaklanan açığı telafi etmek için Avrupa ülkelerinden birliklerin konuşlandırılmasıyla birlikte Suriye'nin kuzeydoğusunda Avrupa ülkeleriyle koordineli olarak kalmaya devam edilmesi.**

**2 - İran'ın Fırat Nehri'nin doğusundaki boşluğu doldurmasını engellemek için 79 ülkenin yer aldığı Uluslararası Koalisyonun himayesinde Suriye Demokratik Güçleri'nden (SDG) 60 bin savaştının bölgeye konuşlandırılması.**



- 3 - Suriye semalarında ABD ile Rusya güçleri arasında olası bir 'çatışmayı' önleyen anlaşmasının uzatılması.
- 4 - İsrail'in Suriye'deki kırmızı çizgilerini aşmaları halinde İran ve Hizbullah noktalarına yönelik operasyon düzenlemesinin desteklenmesi.
- 5 - Suriye rejimi ve rejime yakın isimlere uygulanan yaptırımlarda, ABD-Avrupa arasında koordinasyon sağlanması.
- 6 - Arap ülkelerine, Şam'la ikili (devletlerarası) veya kolektif (Arap Birliği aracılığıyla) olarak normalleşme sürecine girmelerini engellemek amacıyla baskı yapılması.
- 7 - Yukarıdaki kriterler gerçekleşmeden, Suriye'de yeniden yapılanma sürecinin finanse edilmesinin engellenmesi için yeniden yapılanma projelerinde yer alan Suriyeli işadamlarına yaptırımlar uygulanması.
- 8 - Suriye hükümetinin uluslararası kuruluşların yanı sıra Batı ve Arap ülkelerinde meşrulaşmasının önlenmesi.
- 9 - Suriye'nin komşularına, mülteciler için geri dönüş şartları sağlanmadan önce geri dönmeleri için işbirliği yapmamaları yönünde baskı uygulanması.
- 10 - Suriye hükümetinin kontrolü altındaki bölgelerde, kimyasal silah bulunması halinde bu bölgelerin nokta atışıyla vurulması.

## ORTADOĞU-AFRİKA

- *İran, Irak'taki saldırılardan Suudi Arabistan'ı sorumlu tuttu...* İran Silahlı Kuvvetler Komutanı General Abdulrahim Musevi, Irak'ta ABD konsoloslukuna yönelik gerçekleşen füze saldırısında Suudi Arabistan'ın rolü olduğunu söyledi. İran'da askeri bir törende konuşan Silahlı Kuvvetler Komutanı General Musevi, bölgedeki son gelişmelere ilişkin değerlendirmesinde İran'ın tüm baskılar karşısında direnişi seçeceğini söyledi. Körfez ülkeleri ve ABD müttefikleri arasındaki gerilime işaret eden Musevi, "Bağdat'ta yaşanan son krizlerde Suudi Arabistan'ın parmağı var" dedi.
- *Husiler: Necran Havaalanı'nda Patriot vurdu...* Yemendek'i El Mesire kanalı, Husilerin dronelarla Suudi Arabistan'daki Necran Havaalanı'nda bulunan Patriot füze bataryasını vurduğunu duyurdu. Husilere ait El Mesira televizyonunun askeri kaynaklara dayandırarak verdiği habere göre, silahlı insansız hava aracıyla (SİHA) düzenlenen saldırıda, Necran Havaalanındaki Patriot sistemi hedef alındı.
- *Ruhani: İran halkını hedef alan ABD'yi pişman edeceğiz...* İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, ekonomik savaşla halkın geçim ve huzurunu hedef alan ABD'yi pişman edeceklerini söyledi. Irak ile 1980-1988 yıllarında yaptıkları 8 yıllık savaşa değinen Ruhani, "Irak Savaşı'nda askeri baskı ve saldırılarla topraklarımız işgal edildi, bugün ise ekonomik savaşla halkın geçimi ve huzuru hedef alınıyor. Ancak İran, düşmanı ekonomi savaşında pişman edecek" dedi.

- *Zarif: ABD yaptırımları uluslararası düzeni hedef alıyor...* İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, ABD yaptırımlarının uluslararası düzeni hedef aldığını ve tüm ülkelerin buna karşı mücadele etmesi gerektiğini söyledi. ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarını "kabadayıca adımlar" olarak niteleyen ve bu yaptırımların eş zamanlı olarak Çin'e karşı da uygulandığını belirten Zarif, dünya kamuoyunun bu adımların devam etmesine izin vermesi durumunda küresel düzenin "hiçbir yasaya uymayan bir adamın inisiyatifinde kalacağını" dile getirdi. İran'ın güneydoğusundaki Sistan-Beluçistan eyaletinde bulunan ve ABD'nin Afganistan için yaptırımlardan muaf tuttuğu Çabahar Limanı ile Pakistan'ın Gwadar Limanı'nın rakip değil birbirinin tamamlayıcısı olduğuna işaret eden Zarif, şunları söyledi: "Gwadar ve Çabahar'ın potansiyelinden yararlanabiliriz. Gwadar Limanı'nı demir yoluyla Güney-Kuzey Koridoru üzerinden Türkmenistan, Kazakistan, Azerbaycan, Rusya ve hatta Türkiye'ye bağlayabiliriz".

- *Suriye'den çekilmeyi hayata geçirememiş Trump'ın önüne İran'a karşı bölgeye 10 bin asker gönderme planı konuldu...* Associated Press (AP) haber ajansına konuşan ABD'li yetkililer, Pentagon'un bugün Beyaz Saray'a Ortadoğu'ya ilave 10 bin asker gönderme planını sunacağını söyledi. ABD Başkanı Donald Trump, ülkesinin askeri müdahalelerini sonlandırma ve yenilerine girişmeme politikasıyla koltuğa oturmasından 2.5 yıl sonra, kendisini Venezüella ve İran'a askeri müdahale senaryolarıyla baş başa buldu. Suriye'den çekilme açıklamasını henüz hayata geçiremeyen Trump, İran'a karşı çok ağır yaptırımlar uygulamasının ardından askeri gözdağı vermesi için de baskı altında. Associated Press (AP) haber ajansına konuşan ABD'li yetkililer, Pentagon'un bugün Beyaz Saray'a Ortadoğu'ya ilave 10 bin asker gönderme planını sunacağını söyledi.

## AVRUPA – AB

- *İngiliz basını: Başbakan Theresa May Cuma günü istifa edecek...* Aylardır Brexit çıkmazını aşmaya çalışan İngiltere'de, süreci kötü yönettiği eleştirilerinin odağında olan Başbakan Theresa May'in Cuma günü istifa edeceği öne sürüldü. May, hem Brexit anlaşmasının koşullarına itiraz eden AB karşıtlarının hem de Brexit'in iptal edilmesi için bastıran AB yanlılarının baskısı altında bulunuyor.

## YUNANİSTAN - KIBRIS

- *Yunanistan Savunma Bakanından 'Türkiye' açıklaması...* Yunanistan Savunma Bakanı Evangelos Apostolakis, Türkiye ile Savunma Bakanlıkları heyetleri arasında devam eden görüşmelere ilişkin, "Biz bu kanalları açık tutacağız ve en iyi sonucu almak için çabalarımız sürecektir" dedi. Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın görüşmelere ilişkin açıklamalarını değerlendiren Apostolakis, "Göründüğü kadarıyla gerginlik ve sorunların azaltılması noktasında aynı endişeleri paylaşıyoruz" şeklinde konuştu.

## ABD - AMERİKA

- *ABD'den S-400 açıklaması: Sonuçları 'çok olumsuz' olur...* ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Morgan Ortagus, Rusya'dan S-400 hava savunma sistemlerini alması halinde Türkiye'nin 'somut ve olumsuz' sonuçlarla karşılaşacağını söyledi. Ortagus, "S-400 savunma

sistemlerinin alınımının ABD ve NATO'nun Türkiye ile olan savunma ilişkisi açısından ciddi sonuçları olacağını söyledik” dedi. Konuyla ilgili endişelerini aktardıklarını ve aktarmaya devam edeceklerini söyleyen Ortagus, “Ancak satın alma tamamlanırsa oldukça gerçek ve oldukça negatif sonuçlar olacaktır” ifadelerini kullandı.

- *Pompeo: Çin, ABD ulusal güvenliğine tehdit oluşturuyor...* ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Çin'in ABD ulusal güvenliğine bir tehdit oluşturduğunu ve bu gerçeğin başkanların, hangi partiden olursa olsun, bu gerçeği görmezden geldiklerini söyledi.

- *Bolton: ABD, Rusya'nın Arktik'teki nüfuzuna karşı koyacak...* ABD Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın Washington'un Arktik'teki liderliğini yeniden tesis etmek için çalışmalar yaptığını söyleyen Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, böylece Rusya'nın bu bölgede giderek artan nüfuzuna karşı koyacaklarını belirtti.

- *ABD, geçen hafta Venezüella'dan günde 49 bin varil petrol aldı...* İki haftalık aranın ardından Venezüella'dan petrol alımına yeniden başlayan ABD'nin, 11-17 Mayıs haftasında günde 49 bin varil petrol aldığı belirtildi. ABD Enerji Bakanlığı Enerji Enformasyonu İdaresi'nden yayınlanan haftalık rapora göre, Venezüella'dan ABD'ye petrol sevkiyatı, 11-17 Mayıs haftasında günlük 49 bin varil olarak gerçekleşti.

- *'ABD Senatosu'nun açıkladığı 2020 savunma bütçesi tasarısı, Türkiye'nin F-35 programına son verebilir'...* ABD'de Senato'ya bağlı Silahlı Kuvvetler Komisyonu, 2020 yılı için 750 milyar dolarlık savunma bütçesi tasarısını açıkladı. Reuters haber ajansında yer alan habere göre, bu tasarı ABD için daha fazla sayıda F-35 savaş uçağının yanı sıra, Rusya ile yaptığı S-400 savunma sistemi anlaşmasından vazgeçmediği takdirde Türkiye'nin F-35 programına ortaklığına son verilmesini içeriyor.

- *Pentagon: Ortadoğu'ya daha fazla asker gönderebiliriz...* ABD ve İran arasındaki gerilim tırmanmaya devam ederken ABD Savunma Bakan Vekili Shanahan, Ortadoğu'ya daha fazla asker gönderebileceklerini söyledi. ABD Savunma Bakan Vekili Patrick Shanahan, Vietnam Dışişleri Bakan Yardımcısı Pham Binh Minh ile görüşmesi öncesinde gazetecilerin sorularını yanıtladı. Shanahan, Ortadoğu'da bulunan ABD güçlerine yönelik korumayı artırmak için bölgeye daha fazla asker göndermeyi düşündüklerini açıkladı.

- *ABD Avrupa Kuvvetleri Komutanı Wolters: S-400 eğilimine rağmen Türkiye'yle müttefiklik ilişkilerini korumak istiyoruz...* ABD Avrupa Kuvvetleri (EUCOM) ve NATO Müttefik Kuvvetler Yüksek Komutanlığı (SECEUR) Komutanı Orgeneral Tod D. Wolters, Ankara'nın S-400 füze savunma sistemleri alma eğiliminde olmasına rağmen ABD'nin Türkiye'yle müttefiklik ilişkilerini korumak istediğini söyledi.

## RUSYA

- *Rusya Dışişleri: Türkiye'yle yapılan İdlib anlaşmasına tamamen bağlıyız, sadece teröristleri hedef alıyoruz...* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, ülkesinin, Türkiye'yle yapılan İdlib anlaşmasına tamamıyla bağlı olduğunu söyleyip Rus hava güçlerinin İdlib'de teröristlerin mevzilelerini vurmasının bu anlaşmanın ihlali anlamına gelemeyeceğini vurguladı.

- *Zaharova: Türkiye-Suriye sınırının güvenliği, Suriye'nin egemenliği ihlal edilmeden sağlanmalı...* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Türkiye-Suriye sınırındaki güvenliğini Suriye'nin egemenliğine zarar verilmeden sağlanması gerektiğini söyledi.

## ASYA - PASİFİK

- *Pakistan'ın uzun menzilli füze denemesi başarıyla sonuçlandı...* Pakistan ordu sözcüsü General Asif Gafur, Şahin-2 füzesinin deneme atışının başarıyla yapıldığını açıkladı.

- *ABD savaş gemileri Çin'e yaklaştı: Tayvan Boğazı'ndan geçtiler...* ABD Donanması'na ait iki savaş gemisinin Tayvan Boğazı'ndan geçtiği bildirildi. Tayvan, gemilerin geçişinde bir problem olmadığını belirtirken, Çin Dışişleri ise ABD'nin bu hamlesine sert tepki gösterdi. Bakanlık, ABD gemilerinin Tayvan Boğazı'ndan geçme özgürlüğünün bulunduğunu ve 'alarm durumuna gerek olmadığını' belirtti.

- *Huawei'ye bir kısıtlama da Japonya'dan: Panasonic de tedariklerini askıya aldı...* Japon teknoloji devi Panasonic, Çin telekomünikasyon üreticisi Huawei'ye yönelik ABD kısıtlamalarının ardından, Huawei'ye satışı gerçekleştirilen bazı bileşenlerin tedarikini askıya alma kararı verdi.

- *Pakistan'da yüzlerce çocuğa HIV bulaştı...* Yüzlerce çocuğa HIV bulaşan Pakistan'da kriz büyüyor. Kullanılmış şırıngalar yüzünden virüsün hızla yayıldığı Sind vilayetinde HIV virüsü teşhis edilenlerin sayısı 700'e yükseldi. Bunların dörtte üçü çocuk.

## TÜRKİYE – TÜRK DÜNYASI

- *ABD Savunma Tasarısında Türkiye Maddesi: 'Ya S-400 ya F-35'...* Senato Silahlı Hizmetler Komisyonu 750 milyar dolarlık savunma politikası tasarısını açıkladı. Savunma Bakanlığı'na mevcut bütçesinin 34 milyar dolar üzerinde miktar içeren tasarıda, Türkiye'nin S-400 alması halinde F-35 programından çıkarılmasını öngören bir madde de yer alıyor. "2020 Mali Yılı Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası" (NDAA) tasarısı, ABD'nin daha fazla sayıda Lockheed Martin yapımı F-35 savaş uçağı almasına izin veriyor ve Türkiye'nin Rusya'dan S-400 savunma sistemi satın alması halinde F-35 programına ortaklığını sona erdirmeyi içeriyor. Komisyonunda görüşülen ve 2'ye karşı 25 oyla kabul edilen tasarıda, "Savunma ve Dışişleri Bakanları, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan S-400 hava ve füze savunma sistemi alımını kabul etmediğini doğrulamadıkça ve bunu ileride de yapmayacağı yönünde güvenilir güvenceler sunmadıkça, Türkiye topraklarına F-35 uçakları ya da ilgili ekipman ve fikri mülkiyetin transferi için fon ayrılmasının yasaklandığı" belirtiliyor. Tasarı ayrıca, ABD-Meksika sınırında yapılması planlanan inşaat projeleri, askeri konutlar ve orduda cinsel saldırıların önlenmesi gibi konularda yapılacak çalışmalara kaynak ayrılmasını amaçlıyor. Mart ayında ABD Başkanı Donald Trump savunma bütçesi için beklenenin üzerinde bir rakam olan 750 milyar dolar talep etmişti. Senato komisyonunda onaylanan tasarı da bu miktarı karşılıyor. Tasarının şimdi Senato genel kurulunda görüşülmesi öngörülüyor. Gelecek haftalarda da Demokratlar'ın çoğunlukta olduğu Temsilciler Meclisi'nde Silahlı Hizmetler Komisyonu, savunma bütçesi tasarısının kendi hazırladığı versiyonunu açıklayacak. NDAA'in yasalaşması için Kongre'nin iki kanadında da ortak bir metin üzerinde uzlaşılarak kabul edilmesi gerekiyor. Senato'da Temsilciler Meclisi'ndeki durumun aksine Cumhuriyetçiler çoğunlukta bulunuyor.



Savunma Bakanlığı'nın politikaları ve bütçesi üzerinde belirleyici öneme sahip NDAA, Kongre'nin her yıl geçirdiği ve yasalaştırdığı birkaç tasarıdan biri konumunda bulunuyor. Yarım yüzyıldan uzun süredir her yıl yasalaşan bir düzenleme olduğu için Kongre üyeleri bunu geniş yelpazede politika adımları için bir araç olarak kullanıyor. Bu yıl tasarının Senato versiyonu, sekiz F-15X savaş uçağı alımına yetki tanıyor. Mevcut 234 jetten oluşan filonun yaşlandığı ve bu nedenle işletiminin daha maliyetli hale geldiği belirtiliyor. Uçak yapım şirketi Boeing'in savunma kolunun ABD Hava Kuvvetleri için 80 ya da daha fazla uçak imal edebileceği kaydediliyor. Tasarı, Pentagon'un 94 adet Lockheed Martin yapımı F-35 savaş uçağı satın almasına da yetki veriyor. Lockheed firması, ABD ordusu ve 10 başka ülke için F-35'ler üretiyor. Bunlar arasında Türkiye'nin yanı sıra İngiltere, Avustralya, İtalya, Norveç, Hollanda, İsrail, Japonya, Güney Kore ve Belçika da var. Tasarı, beşinci nesil F-35 savaş uçaklarının inşası için birlikte çalışan ülkeler grubundan Türkiye'nin çıkartılmasını öngörüyor. Washington'un NATO üyesi diğer müttefikleri gibi Türkiye de F-35 programında hem alıcı hem de üretim sürecinin ortağı konumunda. Ancak Amerikalı yetkililer, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi satın alma planlarının F-35 uçaklarının güvenliğini riske atabileceği uyarısında bulunuyor. Bu konudaki ihtilaf, Ankara ve Washington arasında gerilime neden oluyor. Kongre üyeleri sık sık Türkiye'yi Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi almaması konusunda sert biçimde uyarıyor. Bu ay başında açıklanan Temsilciler Meclisi Tahsisat Komisyonu'nun bir tasarısının ilk versiyonu da, Türkiye'ye Rusya'dan silah alımı yüzünden F-35 uçaklarının sevkiyatını engellemeyi amaçlıyor. NDAA ayrıca, ABD Hava Kuvvetleri'ne bağlı bir Uzay Gücü kurulmasını içeriyor. Tasarıdaki bir diğer düzenleme de, Suriye'deki gözaltı merkezlerinde tutulan yabancı savaşçıların ve IŞİD destekçilerinin durumuyla ilgilenmek için bir özel temsilci seçilmesini içeriyor. Dün de Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu, 10 Mayıs'ta sunulan ve Türkiye'nin Rusya'dan S-400 füze savunma sistemi alması halinde F-35 programından çıkarılması çağrısı yapan karar tasarısını kabul etmişti. Tasarının görüşüldüğü oturumda, Türkiye'ye S-400 silah sistemi alımını iptal etmesi çağrısı yapılmıştı.